

รายงานการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต
แบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

รายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

๑. ความสำคัญและที่มาของโครงการ

กรมพัฒนาที่ดินให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในโครงการพื้นที่เฉพาะ ภายใต้ “โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ ” โดยมีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นครนายก สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพมหานคร

โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทรัพยากรดิน) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ของกรมพัฒนาที่ดิน ด้านบริหารจัดการทรัพยากรดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ด้วยการฟื้นฟูปรับปรุงดินและอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน โดยการอนุรักษ์ดินและน้ำ การฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืนและมีแผนงานดำเนินการด้านการวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวจัดในพื้นที่ทุ่งรังสิต ให้คำแนะนำและเป็นแนวทางการจัดการแก่เกษตรกรในพื้นที่ทุ่งรังสิต และขยายผลสู่การปฏิบัติในพื้นที่ที่มีปัญหาคคล้ายคลึงกันในอนาคต

การดำเนินงานกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญ คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA (Participatory Rural Appraisal) เป็นกระบวนการแรกที่มีความสำคัญ เนื่องจากกระบวนการ PRA ป็นวิธีการวิเคราะห์และศึกษาชุมชนในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลด้านจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและความต้องการของชุมชน ดังนั้น กระบวนการศึกษามักใช้บุคคลสำคัญในชุมชน (key Informant) มาเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูล ชุมชน วิธีการศึกษาด้วยการประเมินสภาวะชนบทอย่างเร่งด่วน มีลักษณะสำคัญคือ ชุมชนมีบทบาทในการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรตามบริบทของพื้นที่ในด้านทรัพยากรต่าง ๆ การศึกษาด้วยวิธีการนี้ใช้เวลาน้อย แต่การศึกษาต้องมีความต่อเนื่องและเชื่อมโยง ดังนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาตามบริบทของพื้นที่การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA จึงมีความสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแนะนำโครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการพัฒนา การปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชในพื้นที่ทุ่งรังสิตให้เกษตรกรในพื้นที่ ผู้สนใจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบข้อมูล

๒. เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย โดยจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA ในพื้นที่ทุ่งรังสิต ๕ จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นครนายก สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพมหานคร

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน และคณะทำงานโครงการทุ่งรังสิตฯ ของ สพข.๑

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม ๒๕๖๗ - มีนาคม ๒๕๖๗

๕. วันเวลา และสถานที่จัดประชุม

สถานที่ดำเนินงาน ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นครนายก สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๗๐ คน

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	สถานที่ดำเนินการ	เป้าหมายเกษตรกร (ราย)
๑	๑๓ ก.พ.๖๗	ที่ทำการแปลงใหญ่ข้าว ม.๓ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี	๒๐
๒	๑๔ ก.พ.๖๗	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรอำเภอลำลูกกา ม.๑๔ ต.บึงทองหลาง อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี	๒๐
๓	๑๖ ก.พ.๖๗	ที่ทำการนาแปลงใหญ่แขวงคูฝิ่งเหนือ เขตหนอง จอก จ.กรุงเทพมหานคร	๓๕
๔	๑๙ ก.พ.๖๗	บ้านนายสมศักดิ์ เพ็ชรรัตน์ ม.๒ ต.บึงกาสาม อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี	๓๐
๕	๒๓ ก.พ.๖๗	สำนักงานเทศบาลเชียงรากน้อย ต.เชียงรากน้อย อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา	๓๕
๖	๒๘ ก.พ.๖๗	วัดศรีปทุม (วัดลำบัว) ต.หนองโรง อ.หนองแค จ.สระบุรี	๓๐
๗	๒๙ ก.พ.๖๗	ที่ว่าการกำนันผู้ใหญ่บ้าน ม.๘ ต.บางสมบุรณ์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก	๒๕
๘	๑ มี.ค. ๖๗	ที่ว่าการกำนันผู้ใหญ่บ้าน ม.๖ ต.อาสา อ.บ้านนา จ.นครนายก	๒๕
๙	๗ มี.ค.๖๗	ศาลาประชาคม ม.๕ บ้านปทุม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี	๒๕
		รวมทั้งสิ้น	๒๔๕

*หมายเหตุ** วัน เวลา สถานที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง ตามความเหมาะสม

๖. ผู้เข้ารับการประชุม จำนวน ๒๗๐ ราย

ประกอบด้วยเกษตรกรในพื้นที่ทุ่งรังสิตฯ (จังหวัด ปทุมธานี นครนายก สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพฯ)

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมประชุม	จำนวน ๒๔๕ ราย
๒. ผู้สังเกตการณ์จากหน่วยงานภายนอก (เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ ศูนย์วิจัยข้าว กรมประมง กรมชลประทาน อบต.เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ฯลฯ)	จำนวน ๑๐ ราย
๓. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑	จำนวน ๑๐ ราย
๔. เจ้าหน้าที่ของสถานีพัฒนาที่ดิน	จำนวน ๕ ราย
รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๗๐ ราย	

๗. วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินการโดยมีการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA จำนวน ๑๐ ครั้ง ระหว่างเดือน มกราคม ๒๕๖๗ - มีนาคม ๒๕๖๗ โดยแบ่งหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมในแต่ละจังหวัด ดังนี้

๗.๑ จัดประชุมคณะทำงานโครงการทุ่งรังสิตฯ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

๗.๒ จัดทำหนังสือแจ้งให้สถานีพัฒนาที่ดินกำหนดพื้นที่เป้าหมาย วัน เวลา สถานที่จัดประชุม และจำนวนกลุ่มเป้าหมายการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA ไปสถานีพัฒนาที่ดิน ๕ จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นครนายก สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพมหานครฯ

๗.๓ สถานีพัฒนาที่ดินแจ้งกำหนดการวัน เวลา สถานที่จัดประชุมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วม PRA จำนวนเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุม

๗.๔ คณะทำงานสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดิน จัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA

๗.๕ สถานีพัฒนาที่ดินจัดทำหนังสือเชิญเกษตรกรเป้าหมาย ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฯลฯ ตามกำหนดการวัน เวลา สถานที่จัดประชุมจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วม PRA

๗.๖ ดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA ในวัน เวลา สถานที่ที่กำหนด โดยนำประเด็นปัญหา ความต้องการ จุดแข็ง-จุดอ่อน และจำนวนผู้สมัครเข้าโครงการฯ รวบรวมประเด็นต่าง ๆ เพื่อจัดรายงานการจัดทำประชาพิจารณ์ ครั้งที่ ๑

๗.๗ จัดทำแบบสรุปผลการดำเนินงานจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA ครั้งที่ ๑

๗.๘ นำข้อเสนอและผลจากการสรุปการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA ครั้งที่ ๒

การจัดทำกระบวนการแบบมีส่วนร่วม PRA ภายใต้
 โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ
 ระหว่างวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ - ๗ มีนาคม ๒๕๖๗
 ณ พื้นที่เป้าหมายโครงการทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ
 เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.

เวลา	รายละเอียด
๐๘.๐๐-๐๘.๐๐ น.	ลงทะเบียน
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	แนะนำโครงการ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการและ สถานภาพดินเปรี้ยวในพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ -โดยกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สพข.๑
๐๘.๓๐-๐๘.๔๕ น.	อาหารว่างและเครื่องดื่ม
๐๘.๔๕-๑๐.๐๐ น.	การจัดการดินเปรี้ยวและการปรับปรุงบำรุงดินโดยนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านการ พัฒนาที่ดิน -โดยกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สพข.๑
๑๐.๐๐-๑๐.๓๐ น.	การแนะนำงานโครงสร้างพื้นฐานในรูปแบบต่าง ๆ ด้านการพัฒนาที่ดิน -โดยกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สพข.๑
๑๐.๓๐-๑๑.๑๕ น.	การเก็บตัวอย่างดินอย่างถูกวิธี เพื่อการวิเคราะห์ -โดยกลุ่มวิเคราะห์ดิน สพข.๑
๑๑.๑๕-๑๑.๓๐ น.	นำเสนอตัวอย่างผลสำเร็จของเกษตรกรที่ผ่านมาของโครงการทุ่งรังสิตฯ นำเสนอหลักเกณฑ์การพิจารณาเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทุ่งรังสิตฯ -โดยสถานีพัฒนาที่ดินที่รับผิดชอบ
๑๑.๓๐-๑๒.๐๐ น.	สอบถามประเด็นปัญหา /ความต้องการ/จุดแข็ง-จุดอ่อนของเกษตรกรในพื้นที่ เป้าหมาย -กลุ่มวิชาการฯ ร่วมกับ สถานีพัฒนาที่ดิน
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	อาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.	รับสมัครเกษตรกรที่สนใจในพื้นที่เป้าหมาย -โดยสถานีพัฒนาที่ดิน

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

๑) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ทำการนาแปลงใหญ่ แขวงคูฝั่งเหนือ เขตหนองจอก

กรุงเทพมหานคร

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๘๔ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรแขวงคูฝั่งเหนือ ๓ หมู่บ้าน รวม ๘๐ ราย ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ราย

๑. การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก ของแขวงคูฝั่งเหนือ เขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินเปรี้ยว มีคราบสนิมในน้ำ
๒	ข้าวเจริญเติบโตไม่ดี ไม่สม่ำเสมอ
๓	ในแปลงนาข้าวพบวัชพืชจำนวนมาก มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของข้าว
๔	ศัตรูพืช เพลี้ย นกרבกวน
๕	ต้นทุนการผลิตสูง

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ขุดลอกคูคลอง เนื่องจากมีวัชพืชกีดขวางทางน้ำ
๒	ปรับปรุงถนนในชุมชน เนื่องจากเป็นหลุมเป็นบ่อ มีน้ำขังในฤดูฝน การสัญจรไม่สะดวก
๓	ต้องการเครื่องจักรในการอัดฟาง และสถานที่เก็บ

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- (๑) การปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหาหมอลพิษ
- (๓) การจัดหาปูนมาร์ล / ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- (๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / ระบบกระจายน้ำ
- (๕) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๖) การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ
- (๗) การใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน อาทิ พด.๑๕ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช

ภาพกิจกรรมการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่
ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ทำการนาแปลงใหญ่ แขวงคูฝั่งเหนือ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

๒) จังหวัดนครนายก

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ทำการกำนันตำบลอาษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายก
 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๔๐ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบลอาษา จำนวน ๓๑ ราย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องจำนวน ๙ ราย

๑. การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลอาษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายก

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินเปรี้ยว
๒	ดินเหนียวแน่นทึบ
๓	ศัตรูพืช (นกกระจาบ) กินผลผลิตเป็นจำนวนมาก
๔	การระบาดของหอยเชอรี่
๕	ข้าววัชพืช(ข้าวตืด)
๖.	การขาดแคลนน้ำในบางช่วง
๗.	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๘.	ต้นทุนการผลิตสูง อาทิ ค่าแรง เครื่องจักร สารเคมี ปุ๋ยเคมี

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ขุดลอกคูคลอง เนื่องจากมีวัชพืชกรีดขวางทางน้ำ
๒	ปรับปรุงถนนในชุมชน เนื่องจากเป็นหลุมเป็นบ่อ มีน้ำขังในฤดูฝน การสัญจรไม่สะดวก
๔	พันธุ์ข้าวปลูก
๓	ต้องการเครื่องจักรในการอัดฟาง และสถานที่เก็บ

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- (๑) การพักดินโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อแก้ไขปัญหาวัวตืด
- (๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหามลพิษ
- (๓) การจัดหาปุ๋ยมาร์ล / ปุ๋ยโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- (๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ /ขุดลอก /ระบบกระจายน้ำ
- (๕) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๖) การผลิตน้ำหมักชีวภาพ ซุปเปอร์ พด.๒ เพื่อช่วยย่อยสลายฟาง ลดมลพิษ และช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่
ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ
วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ทำการกำนันตำบลอาษา อำเภอบ้านนา จังหวัด นครนายก

วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ทำการกำนันบางสมบูรณ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๓๕ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบลบางสมบูรณ์
 จำนวน ๒๕ ราย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑๐ ราย

๑. การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗ มี
 สำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลบางสมบูรณ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินเปรี้ยว
๒	ดินเหนียวแน่นทึบ
๓	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๔	น้ำเปรี้ยว/ดินเค็ม
๕	น้ำแล้ง/น้ำท่วม
๖.	แมลงศัตรูพืชรบกวน
๗.	ข้าววัชพืช(ข้าวตืด)

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ต้องการปรับพื้นที่นาให้เรียบ เพื่อควบคุมระดับความเปรี้ยวของดิน
๒	ต้องการได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพจากกรมการข้าว
๓	ต้องการให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ช่วยในเรื่องการลดต้นทุนต่าง ๆ
๔	ต้องการให้มีการขุดลอกคูคลองไม่ตื้นเขิน

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การพักดินโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อแก้ไขปัญหาค้างคืด
- ๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหามลพิษ
- ๓) การใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- ๔) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๕) การจัดหาปูนมาร์ล / ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- ๖) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / จัดหาระบบกระจายน้ำ

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่
ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ทำการกำนันตำบลบางสมบุรณ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

๓) จังหวัดสระบุรี

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่วัดลำบัว ตำบลหนองโรง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี
 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๓๐ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบล จำนวน ๒๐ ราย ผู้นำชุมชน ๕ ราย และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ ราย

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลหนองโรง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินเปรี้ยว
๒	ในฤดูแล้งมีคราบเกลือ
๓	โครงสร้างดินแน่นทึบ แห้งแตกกระแหง
๔	ข้าววัชพืช(ข้าวตืด)
๕	ศัตรูศัตรูพืช (นกพิราบ)
๖.	ราคาข้าวไม่แน่นอน
๗.	ขาดเครื่องจักรการเกษตร
๘.	ขาดแคลนเงินทุนในการจัดหาโซล่าเซลล์

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ต้องการปรับพื้นที่นาให้เรียบ เพื่อควบคุมระดับความเปรี้ยวของดิน
๒	ต้องการให้มีการสนับสนุนโซล่าเซลล์ในพื้นที่
๔	ต้องการให้มีการรวมกลุ่มการจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาที่ถูก
๓	ในช่วงหน้าแล้ง มีการส่งน้ำเพื่อป้องกันคราบเกลือบนผิวดิน
๔	ต้องการให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกร หาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การพักดินโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อแก้ไขปัญหาคิวตืด
- ๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหามลพิษ
- ๓) การจัดหาปุ๋ยมาร์ล / ปุ๋นโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- ๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / จัดหาระบบกระจายน้ำ
- ๕) การใช้น้ำหมักชีวภาพ ซุปเปอร์ พด.๒ เพื่ออินทรีย์วัตถุในดินจากกาบย่อยสลายฟางข้าว
ลดปัญหาความแน่นทึบของดิน

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่
ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่วัดลำบัว ตำบลหนองโรง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

๔) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่สำนักงานเทศบาลเชิงรายน้อย อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา
 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๖๐ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบลบางสมบุรณ์
 จำนวน ๓๕ ราย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๒๕ ราย

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลหนองโรง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

ลำดับ	ประเด็น
๑	คูคลองส่งน้ำตื้นเขิน
๒	น้ำท่วม ฤดูแล้งขาดน้ำ
๓	เส้นทางลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรไม่สะดวก
๔	ดินเปรี้ยว
๕	ดินแน่นทึบ
๖.	ต้นทุนการผลิตสูง (ค่าแรง ปุ๋ย ยา น้ำมัน)
๗.	ปัญหาการเผาฟาง
๘.	ข้าวดีด ข้าววัชพืช (มาจากกรรไกร จากทางน้ำ)

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ต้องการให้มีการย่อยสลายฟางข้าวเร็ว
๒	ต้องการให้มีการขุดลอกคูคลองระบายน้ำที่มีวัชพืช
๓	ต้องการคลองส่งน้ำ
๔	ต้องการทางลำเลียงขนส่งในไร่นา

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การพักดินโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อแก้ไขปัญหาข้าวดีด
- ๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหาหมักพิษ
- ๓) การจัดหาปุ๋ยมาร์ล / ปุ๋ยโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- ๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / จัดหาระบบกระจายน้ำ
- ๕) การใช้น้ำหมักชีวภาพ ซุปเปอร์ พด.๒ เพื่ออินทรีย์วัตถุในดินจากก่าย่อยสลายฟางข้าว
ลดปัญหาความแน่นทึบของดิน
- ๖) ออกแบบจัดระบบให้มีทางลำเลียงในไร่นา

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่
ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

๕) จังหวัดปทุมธานี

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ ลำลูกกา ม.๑๔ ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๕ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบลบึงทองหลาง จำนวน ๒๐ ราย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องจำนวน ๕ ราย

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินเปรี้ยว
๒	ดินเสื่อมโทรม
๓	ต้นทุนการผลิตสูง (สารเคมีกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช)
๔	ข้าววัชพืช(ข้าวตืด)
๕	สัตว์ศัตรูพืช (นกพิราบ)
๖.	ปัญหาเรื่องน้ำ (ภัยแล้งและท่วมขัง)
๗.	สภาพพื้นที่ไม่ราบเรียบ คันนาเก็บน้ำไม่อยู่ น้ำตื้นเขิน

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ต้องการปรับพื้นที่นาให้เรียบ เพื่อควบคุมระดับความเปรี้ยวของดิน
๒	ต้องการให้มีการสนับสนุนโซล่าเซลล์ในพื้นที่
๔	ต้องการให้มีการรวมกลุ่มการจัดซื้อปัจจัยการผลิตในราคาที่ถูก
๓	ในช่วงหน้าแล้ง ต้องการให้มีการส่งน้ำ

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) การพักดินโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อแก้ไขปัญหาคิวตืด
- ๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหามลพิษ
- ๓) การจัดหาปุ๋ยมาร์ล / ปุ๋นโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- ๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / จัดหาระบบกระจายน้ำ
- ๕) การใช้น้ำหมักชีวภาพ ชุบเปอร์ พด.๒ เพื่ออินทรีย์วัตถุในดินจากกาบย่อยสลายฟางข้าว
ลดปัญหาความแน่นทึบของดิน
- ๖) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ๗) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ
พื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ
วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอลำลูกกา
ม.๑๔ ต.บึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ บ้านนายสมศักดิ์ เพ็ชรรัตน์ ม.๒ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๓๔ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบลบางสมบูรณ์ จำนวน ๓๐ ราย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องจำนวน ๔ ราย

สรุปประเด็นและแนวทางการแก้ไข

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ประเด็น
๑	ดินเปรี้ยว
๒	ดินเสื่อมโทรม
๓	ต้นทุนการผลิตสูง (สารเคมีกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช)
๔	คุ้ระบายน้ำต้นทุน
๕	ทางลำเลียงในการขนส่งผลผลิตไปตลาดไม่สะดวก
๖.	ปัญหาเรื่องน้ำ (ภัยแล้งและท่วมขัง)
๗.	สภาพพื้นที่ไม่ราบเรียบ คันนาเก็บน้ำไม่อยู่ คุ้หน้าต้นทุน
๘.	งบประมาณมาล่าช้า

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ต้องการปรับพื้นที่นาให้เรียบ เพื่อควบคุมระดับความเปรี้ยวของดิน
๒	ต้องการให้มีการปรับพื้นที่นาให้เรียบสม่ำเสมอ เพื่อบริหารจัดการน้ำ
๓	ต้องการให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน
๔	ต้องการให้มีการขุดลอกคุ้ระบายน้ำ
๕	ต้องการปรับเปลี่ยนพื้นที่เกษตรจากนาเป็นสวน

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ
- ๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหามลพิษ
- ๓) การจัดหาปูนมาร์ล / ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- ๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / จัดหาระบบกระจายน้ำ
- ๕) การใช้น้ำหมักชีวภาพ ชุบเปอร์ พด.๒ เพื่ออินทรีย์วัตถุในดินจากกาบย่อยสลายฟางข้าว
ลดปัญหาความแน่นทึบของดิน
- ๖) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ๗) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ

วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ศาลาประชาคม ม.๕ บ้านปทุม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี
กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวนผู้เข้าร่วม ๒๙ ราย ประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกรตำบลบางสมบูรณ์
จำนวน ๒๕ ราย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๔ ราย

สรุปประเด็นและแนวทางการแก้ไข

๑.๑ ปัญหาหลัก ตำบลทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ประเด็น
๑	พื้นที่นาไม่เรียบ
๒	ปัญหาการจัดการตอซัง (สารถ่อยสลายฟาง)
๓	ต้นทุนการผลิตสูง
๔	พื้นที่ทำการเกษตรเป็นที่เช่า
๕	คันกั้นน้ำเก็บน้ำไม่อยู่
๖.	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๗.	ดินเปรี้ยว ดินกรด
๘.	ข้าววัชพืช (ข้าวตืด)
๙.	คุุคลองต้นเขิน
๑๐.	ราคาผลผลิตตกต่ำ

๑.๒ ประเด็นความต้องการ

ลำดับที่	ประเด็น
๑	ต้องการปรับพื้นที่นาให้เรียบ เพื่อควบคุมระดับความเปรี้ยวของดิน
๒	ต้องการให้มีการปรับพื้นที่นาให้เรียบสม่ำเสมอ เพื่อบริหารจัดการน้ำ
๓	ต้องการให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน
๔	ต้องการให้มีการขุดลอกคูระบายน้ำ
๕	ต้องการปรับเปลี่ยนพื้นที่เกษตรจากนาเป็นสวน
๖.	แจ้งพาณิชย์จังหวัด การรวมกลุ่มเพื่อต่อรองราคาสินค้า
๗.	สนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน ปูนมาร์ลโดโลไมท์
๘.	ต้องการให้สนับสนุนปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ พืชปุ๋ยสด
๙.	ต้องการให้มีการเจรจากับเจ้าของแปลง (เช่าปรับปรุงพื้นที่)

๒. กิจกรรมที่ควรพัฒนาแนวทางการแก้ไขตามพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ดังนี้

- ๑) ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ
- ๒) การไถกลบตอซัง เพื่อลดปัญหามลพิษ
- ๓) การจัดหาปูนมาร์ล / ปูนโดโลไมท์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว
- ๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ / ขุดลอก / จัดหาระบบกระจายน้ำ
- ๕) การใช้น้ำหมักชีวภาพ ซุปเปอร์ พด.๒ เพื่ออินทรีย์วัตถุในดินจากกากย่อยสลายฟางข้าว
ลดปัญหาความแน่นทึบของดิน
- ๖) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ๗) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ภาพกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่
ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ
วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ศาลาประชาคม ม.๕ บ้านปทุม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี

สรุปการกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน PRA โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ พื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

๑. สถานที่ดำเนินการ

วันที่ ๑๓ ก.พ.๖๗	ที่ทำการแปลงใหญ่ข้าว ม.๓ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี
วันที่ ๑๔ ก.พ.๖๗	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรอำเภอลำลูกกา ม.๑๔ ต.บึงทองหลาง อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี
วันที่ ๑๖ ก.พ.๖๗	ที่ทำการนาแปลงใหญ่แขวงคูฝ่งเหนือ เขตหนองจอก จ.กรุงเทพมหานคร
วันที่ ๑๙ ก.พ.๖๗	บ้านนายสมศักดิ์ เพ็ชรรัตน์ ม.๒ ต.บึงกาสาม อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี
วันที่ ๒๓ ก.พ.๖๗	สำนักงานเทศบาลเชียงรากน้อย ต.เชียงรากน้อย อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา
วันที่ ๒๘ ก.พ.๖๗	วัดศรีปทุม (วัดลำบัว) ต.หนองโรง อ.หนองแค จ.สระบุรี
วันที่ ๒๙ ก.พ.๖๗	ที่ว่าการกำนันผู้ใหญ่บ้าน ม.๘ ต.บางสมบุรณ์ อ.องค์รักษ์ จ.นครนายก
วันที่ ๑ มี.ค.๖๗	ที่ว่าการกำนันผู้ใหญ่บ้าน ม.๖ ต.อาสา อ.บ้านนา จ.นครนายก
วันที่ ๗ มี.ค.๖๗	ศาลาประชาคม ม.๕ บ้านปทุม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี

๒. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

๒.๑ ชี้แจงโครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการและสถานภาพดินเปรี้ยว
ในพื้นที่ทุ่งรังสิตแบบบูรณาการ

๒.๒ การจัดการดินเปรี้ยวและการปรับปรุงบำรุงดินโดยนวัตกรรมเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน

๒.๓ การนำเสนอรูปแบบงานโครงสร้างพื้นฐานในรูปแบบต่าง ๆ ด้านการพัฒนาที่ดิน ที่เหมาะสม
เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรตัดสินใจ

๒.๔ หลักการเก็บตัวอย่างดินอย่างถูกวิธี เพื่อการวิเคราะห์ และการใช้ประโยชน์จากผลวิเคราะห์ดิน

๒.๕ รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๓. สรุปข้อมูลของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม ประกอบด้วย

๓.๑ ผู้นำท้องท้องถิ่น ผู้นำชุมชน

๓.๒ หมอดินอาสา และเกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

๓.๓ ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่

๓.๔ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจาก สถานีพัฒนาที่ดิน และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

๔. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

๔.๑ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

- ๔.๑.๑ กิจกรรมปรับปรุงคุณภาพดินเปรี้ยว โดยการใช้ปูนมาร์ลปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว
- ๔.๑.๒ การผลิตและจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดเพื่อการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- ๔.๑.๓ การไถกลบตอซัง
- ๔.๑.๔ การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
- ๔.๑.๕ การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวด้วยโดโลไมท์ในไม้ผล
- ๔.๑.๖ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๔.๑.๗ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อป้องกันหมอกและควันไฟในพื้นที่เกษตร
- ๔.๑.๘ การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์-ผลิตปุ๋ยหมัก-ผลิตน้ำหมักชีวภาพ

๔.๒ แผนงานการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- ๔.๒.๑ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
 - ปรับรูปแบบแปลงนา ลักษณะที่ ๑ ปรับพื้นที่นาเรียบ มีคันดิน
 - ปรับรูปแบบแปลงนา ลักษณะที่ ๒ ขุดคูระบายน้ำ
 - ปรับรูปแบบแปลงนา ลักษณะที่ ๓ ยกร่องสวน
 - จัดทำระบบทางลำเลียงในไร่นา
- ๔.๒.๒ การบริหารจัดการน้ำ
 - โครงการขุดลอกคลองส่งน้ำ
 - โครงการก่อสร้างระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ
 - โครงการขุดลอกคูระบายน้ำ
- ๔.๒.๓ การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๕. ประโยชน์ที่จะได้รับ

๕.๑ เกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพปัญหาในพื้นที่ และความต้องการตามบริบทของพื้นที่ ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาตรงตามความต้องการของเกษตรกร

๕.๒ เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร ผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสามารถเผยแพร่องค์ความรู้ การปรับโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงบำรุงดิน ในพื้นที่โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต

๕.๓ ทำให้ได้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในการจัดตั้งค่าของงบประมาณในปีต่อไป ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต

๖. ที่ปรึกษาโครงการ

๖.๑ นางนงนุช ศรีพุ่ม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
๖.๒ นางมัทธนา ชัยมหาวัน	ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน

๗. คณะทำงานโครงการทุ่งรังสิต

- ๗.๑ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- ๗.๒ กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
- ๗.๓ กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
- ๗.๔ กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่
- ๗.๕ กลุ่มวิเคราะห์ดิน
- ๗.๖ สถานีพัฒนาที่ดินปทุมธานี
- ๗.๗ สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก
- ๗.๘ สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี
- ๗.๙ สถานีพัฒนาที่ดินพระนครศรีอยุธยา
- ๗.๑๐ สถานีพัฒนาที่ดินกรุงเทพมหานครฯ

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
กรมพัฒนาที่ดิน